

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

سلسله پاسداری از توحید

بر حذر داشتن از ساختن مساجد بر روی قبور

فارسی

فارسی

حراسة التوحيد - التحذير من بناء المساجد على القبور

تأليف

علامه شيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز رحمه الله

سلسله حراسته التوحيد

التحذير من بناء المساجد على القبور

سلسله پاسدارى از توحيد

بر حذر داشتن از ساختن مساجد بر روى قبور

علامه شيخ

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

بسم الله الرحمن الرحيم

نامه دهم:

بر حذر داشتن از ساختن مساجد بر روی قبور

به نام خدا، وشکر و ستایش او، و درود وسلام بر رسول الله، اما بعد:

من مطلبی را که در شماره سوم مجله «رابطه العلوم الإسلامية» در بخش «اخبار مسلمانان در یک ماه» منتشر شده بود، مطالعه کردم. در آن آمده بود که «رابطه علوم اسلامی» در «پادشاهی اردن هاشمی» قصد دارد مسجدی بر روی غاری که به تازگی در روستای «الرحیب» کشف شده است، بنا کند. این همان غاری است که گفته می‌شود اصحاب کهف، که در قرآن کریم به آنها اشاره شده، در آنجا آرمیده‌اند. پایان نقل.

و به عنوان وظیفه نصیحت برای خدا و بندگانش، لازم دیدم کلمه‌ای خطاب به «رابطه علوم اسلامی» در «پادشاهی اردن هاشمی» در همان مجله ارائه کنم که مضمون آن نصیحتی به این انجمن است برای منصرف شدن از اجرای تصمیم خود مبنی بر ساخت مسجد بر روی غار مذکور.

علت این نصیحت چیزی نیست جز این که ساخت مساجد بر روی قبور انبیا، صالحان و آثار آنها از جمله اموری است که شریعت کامل اسلام از آن نهی کرده، و نسبت به آن هشدار داده است، و حتی افرادی که این کار را انجام می‌دهند، لعنت

کرده است؛ زیرا این کار از وسایل شرک و غلو در حق انبیا و صالحان به شمار می‌رود. و واقعیت نیز گواهی بر درستی آن چیزی است که شریعت اسلامی آورده است و دلیل روشنی بر این است که شریعت از سوی خداوند جل جلاله نازل شده است. این موضوع برهانی روشن و حجتی قاطع بر صداقت پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم در آنچه از جانب خدا آورده و به امت ابلاغ کرده است، می‌باشد.

و هر کس که احوال جهان اسلام را تأمل کند و آنچه از شرک و غلو به سبب ساخت مساجد بر روی مقبره‌ها و تعظیم و تکریم آنها، فرش کردن، زیباسازی و تعیین خادمان برای آنها رخ داده است را ببیند، به یقین درمی‌یابد که این امور از وسایل شرک هستند. همچنین درمی‌یابد که از جمله محاسن شریعت اسلامی، نهی از این کارها و بر حذر داشتن نسبت به ساخت این‌گونه مساجد است.

و از جمله آنچه در این زمینه وارد شده است، حدیثی است که دو شیخ بزرگوار؛ بخاری و مسلم رحمهما الله از عائشه رضی الله عنها روایت کرده‌اند که او گفت: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: **«لَعَنَهُ اللهُ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ، قَالَتْ عَائِشَةُ: يُحَدِّثُ مَا صَنَعُوا، وَقَالَتْ: لَوْلَا ذَلِكَ لَأُبْرِزَ قَبْرُهُ خَشِي أَنْ يُتَّخَذَ مَسْجِدًا»**، یعنی: «الله یهودیان و نصارا را نفرین کند [چرا که] قبور پیامبران خود را مسجد قرار دادند» عائشه رضی الله عنها فرمودند: «از کار آنان بر حذر می‌داشتند»، و فرمودند: «و اگر بخاطر این نبود آرامگاهشان را در بیرون (منزلشان) قرار می‌دادند، غیر از اینکه ترسیدند تبدیل به مسجد شود».

همچنین در صحیحین آمده است که ام سلمه و ام حبیبه رضی الله عنهما برای رسول الله صلی الله علیه وسلم از کلیسایی که در سرزمین حبشه دیده بودند، و آنچه از تصاویر در آن بود، یاد کردند. پس رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«أُولَئِكَ قَوْمٌ إِذَا مَاتَ فِيهِمُ الْعَبْدُ الصَّالِحُ، أَوْ الرَّجُلُ الصَّالِحُ، بَنَوْا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّورَ، أُولَئِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ»**، یعنی: «آنها قومی هستند که اگر مرد صالحی در میان آنان وفات کرد، بر روی قبر وی مسجدی بنا کرده و در آن این تصویرها را کشیده‌اند، اینان بدترین مردمان نزد الله هستند».

و در صحیح مسلم از جناب بن عبدالله رضی الله عنه روایت است که گفت: شنیدم که رسول الله صلی الله علیه وسلم پنج روز پیش از وفاتشان می‌فرمودند: از پیامبر صلی الله علیه وسلم شنیدم که پنج شب پیش از وفاتش می‌فرمود: **«إِنِّي أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ أَنْ يَكُونَ لِي مِنْكُمْ خَلِيلٌ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ اتَّخَذَنِي خَلِيلًا كَمَا اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا، وَلَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا مِنْ أُمَّتِي خَلِيلًا لَاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلًا، أَلَا وَإِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ وَصَالِحِيهِمْ مَسَاجِدَ، أَلَا فَلَا تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ إِنِّي أَنهَاكُمْ عَنْ ذَلِكَ»**، یعنی: «من از خداوند می‌خواهم که از میان شما دوستی ویژه برای خود نگیرم، زیرا خداوند مرا به عنوان خلیل (دوست خاص) خود برگزیده است، همان‌طور که ابراهیم را خلیل خود قرار داد. اگر قرار بود از میان امتم کسی را به عنوان خلیل برگزینم، بی‌شک ابوبکر را انتخاب می‌کردم. بدانید که کسانی که پیش از شما بودند، قبور پیامبران و صالحان خود را به مساجد تبدیل می‌کردند.

آگاه باشید، قبور را به مساجد تبدیل نکنید، چرا که من شما را از این کار نهی می‌کنم.»

و احادیث در این باب فراوان است.

و علما و امامان مسلمان از همه مذاهب چهارگانه و دیگران به صراحت بر نهی از ساخت مساجد بر روی قبور تأکید کرده‌اند و از این عمل برحذر داشته‌اند. آنان این کار را بر اساس سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم انجام داده‌اند و برای خیرخواهی امت و هشدار دادن به آن که مبادا در آنچه غالیان یهود و نصارا و امثال آنها از گمراهان این امت به آن دچار شده‌اند، گرفتار شوند.

پس بر «رابطه علوم اسلامی» در اردن و دیگر مسلمانان واجب است که به سنت پایبند باشند، بر روش امامان حرکت کنند، و از آنچه خداوند و پیامبرش صلی الله علیه وسلم از آن برحذر داشته‌اند، دوری کنند؛ زیرا در این امر صلاح بندگان، خوشبختی، و نجات آنها در دنیا و آخرت نهفته است. و برخی از مردم در این زمینه به آیه‌ای از داستان اصحاب کهف در کلام خداوند جل جلاله استناد کرده‌اند که می‌فرماید: **{قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا}** [کهف: ۲۱]، یعنی: (برخی دیگر که [ناآگاه بودند و نفوذ و] قدرت داشتند گفتند: [به نشانه بزرگداشت] بر [غار] آنان عبادتگاهی می‌سازیم).

پاسخ آن است که: باید گفت الله سبحانه و تعالی خیر داده که رؤسا و اهل قدرت در آن زمان چنین سخنی گفته‌اند، و این به معنای رضایت و تأیید آنان نیست،

بلکه به منظور نکوهش و عیب‌جویی و برحذر داشتن از عمل آنان است، و دلیل بر این موضوع آن است که رسول الله صلی الله علیه وسلم، که این آیه بر او نازل شده و او داناترین مردم به تأویل آن است، امت خود را از ساختن مساجد بر روی قبور نهی کرده، آنان را از این کار برحذر داشته، و کسانی که چنین کاری انجام می‌دهند را لعنت و مذمت کرده است.

و اگر این کار جایز بود، رسول الله صلی الله علیه وسلم این گونه به شدت در این موضوع سختگیری نمی‌کرد، و به شدت از آن نهی نمی‌فرمود، تا جایی که کسانی را که چنین می‌کنند لعنت کرد و بیان داشت که آنان از بدترین مخلوقات نزد خداوند عز و جل هستند.

این هشدارهای شدید پیامبر صلی الله علیه وسلم برای هر کسی که به دنبال حقیقت است کافی و قانع‌کننده است و نشان‌دهنده خطر بزرگ این عمل و مخالفت آن با اصول توحید و شریعت اسلامی است. و حتی اگر فرض کنیم که ساختن مساجد بر قبور برای امت‌های پیشین جایز بوده باشد، باز هم اقتدا به آنها در این موضوع برای ما جایز نیست؛ زیرا شریعت ما ناسخ شریعت‌های پیشین است، و پیامبر ما صلی الله علیه وسلم خاتم پیامبران است. شریعت او کامل، جهانی و برای همه انسان‌هاست. او ما را از ساختن مساجد بر قبور نهی کرده است، پس مخالفت با او برای ما جایز نیست.

بر ما واجب است که از او پیروی کنیم، به آنچه آورده است پایبند باشیم، و آنچه را که با شریعت او در تعارض است، از شرایع قدیم یا عادات و رسوم مورد پسند

کسانی که آن را انجام داده‌اند، رها کنیم؛ زیرا هیچ شریعتی کامل‌تر از شریعت خدا و هیچ راهنمایی بهتر از هدایت رسول خدا صلی الله علیه وسلم وجود ندارد.

از الله خواهیم که ما و همه مسلمانان را برای پایداری بر دینش و تمسک به شریعت رسولش محمد صلی الله علیه وسلم در گفتار و کردار، و ظاهر و باطن، و در همه امور توفیق دهد تا زمانی که الله جل جلاله را ملاقات کنیم، همانا او شنوا و نزدیک است.

و درود و سلام الله بر بنده و پیامبرش محمد و بر آل و اصحاب او و کسانی که تا قیامت به هدایت او راه یافتند.

فهرست

نامه دهم: بر حذر داشتن از ساختن مساجد بر روی قبور ۲

حرمين

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

